

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser 2021

2022-02-16

**Maria Weståker, verksamhetschef för grundskola och gymnasieskola
samt Marlene Westerberg och Elionor Blomqvist, samordnande
skolsköterskor**

Dnr UN 2022/0107

**DANDERYDS
KOMMUN**

Inledning

Elevhälsans medicinska insats [EMI] i Danderyd består av 10 skolsköterskor och 1 skolläkare. Elevhälsans medicinska insatser lyder under hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och övriga delar av elevhälsans arbete styrs av skollagen (2010:800). Elevhälsans yrkesgrupper samverkar med landstingets hälso- och sjukvård, socialtjänst och ungdomsmottagningar vid behov. EMI är en fortsättning på barnhälsovårdens hälsoövervakningsprogram. EMI:s arbete ska i huvudsak vara förebyggande och hälsofrämjande och ska tillsammans med övriga elevhälsan stödja elevens utveckling mot utbildningens mål.

Skolsköterskans uppdrag är att erbjuda minst tre hälsobesök/hälsosamtal i förskoleklass, årskurs två, årskurs två, årskurs fyra, årskurs sex, årskurs åtta samt årskurs 1 på gymnasiet. Vidare ska skolsköterskan följa upp bevakningar gällande specifika elever, delta i elevhälsoarbetet på skolan och erbjuda enklare sjukvårdsinsatser. En viktig förebyggande insats är vaccinering mot olika sjukdomar, vilket erbjuds i förskoleklass/årskurs 1, årskurs 5 samt i årskurs 8. Utöver detta ges kompletteringsvaccin till de elever, t.ex. nyanlända, som är i behov av kompletteringsvaccin. Skolsköterskorna har även varit behjälpliga med förberedelser och vid vaccinering mot Covid-19 för 12-15-åringar i skolan.

Elevhälsans arbete ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt bidra till att skapa miljöer som främjar elevers lärande, utveckling och hälsa. I uppdraget ingår även att samverka med skolans pedagogiska personal i det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på skolan.

Bakgrund

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Danderyds kommun är skyldig att senast 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse som skall hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den. Patientsäkerhetsberättelsen ska stärka vårdgivarens kontroll över patientsäkerhetsarbetet och underlätta Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillsyn. Berättelsen ska också utgöra en källa till information om vårdgivarens verksamhet för patienterna, vårdnadshavarna och övriga. Av berättelsen ska bland annat framgå:

- Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår
- Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerhetsarbetet
- Vilka resultat som har uppnåtts
- Ansvarsfördelning
- Hur patientsäkerhet genom egenkontroll har följts upp och utvärderats
- Information kring samverkan för att förebygga vårdskador
- Information kring hur risker för vårdskador har hanterats (riskanalys)
- Information kring rapporteringsskyldighet samt hur klagomål och synpunkter har hanterats

Elevhälsan är en författningsstyrd verksamhet, grundläggande bestämmelser finns i skollagen samt när det gäller insatser som utgör hälso- och sjukvård även i hälso- och sjukvårdslagen (1983:763) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I 4 kap. 3 - 4 § skollagen (2010:800) föreskrivs att man på skolenhetsnivå ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Det är rektor som ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs. För de delar av elevhälsans insatser som utgör hälso- och sjukvård finns motsvarande krav på kvalitetsarbete i patientsäkerhetslagen (2010:659) – PSL – och Socialstyrelsens författningssamling. Där faller ansvaret för kvalitetsarbetet på verksamhetschefen.

Ledning och ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § samt SOSFS 2011:9 3 kap 10 §.

I Danderyds kommun är Maria Weståker verksamhetschef för grundskola, gymnasieskola och elevhälsans medicinska insats. Medicinskt ledningsansvarig är skolläkare Maria Bergström. Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats har som stöd en samordnande skolsköterska, Elionor Blomqvist.

Målet är att bedriva en god och säker skolhälsovård där brister och avvikelser tidigt identifieras och förebyggs. Det ska finnas rätt kompetens och bemanning för att uppnå det som krävs utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv. En annan viktig funktion är att se över och säkerställa lokalernas ändamålsenlighet utifrån skolsköterskornas behov.

Elevhälsans medicinska insatser ska tillsammans med den övriga elevhälsan stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande (Skollagen 2010:800). Skolsköterskans uppdrag baseras på följande lagar och föreskrifter, se bilaga 1.

Danderyds kommun är vårdgivare, utbildningsnämnden ansvarar för den skolverksamhet som bedrivs i kommunal regi och är vårdgivarens representant för EMI i kommunens skolor.

Det åligger vårdgivaren att tillse att ledningsfunktionen är så organiserad att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet i vården. Vårdgivaren ansvarar, enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL §29), för att verksamhetschef för de medicinska insatserna i elevhälsan utses. Vårdgivaren har anmälningsplikt till Socialstyrelsen om det finns skälig anledning att befara att skolsköterska eller skolläkare kan utgöra en fara för patientsäkerheten enligt Patientsäkerhetslagen (2010:659) 7§. Vårdgivaren ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler för de medicinska insatserna i skolan, enligt HSL. Vårdgivaren ansvarar för sekretessen och rutinerna för journalföring i datajournal samt att eventuella brister utreds och åtgärdas.

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

Verksamhetschefens ansvar och uppgifter regleras i HSL § 28–30, samt SOSFS 2008:14. HSL kräver att det inom all hälso- och sjukvård finns en verksamhetschef som svarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Verksamhetschefen ansvarar för att alla medarbetare har rätt kompetens samt får fortbildning och kompetensutveckling utifrån yrkesprofession. Verksamhetschefen verkar för att det finns adekvat utrustning enligt HSL samt ansvarar för att bedriva en vård av god kvalitet. Verksamhetschefen är den person som såväl tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO), skolans personal samt elever och deras vårdnadshavare skall kunna vända sig till när det gäller frågor som rör verksamheten.

Verksamhetschefen har det samlade ledningsansvaret och kan inte överlåta detta till annan befattningshavare. I de fall där verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdskompetens och därmed inte kan ansvara för diagnostik, vård och behandling måste det medicinska ledningsansvaret delegeras till skolläkare eller skolsköterska. I Danderyd kommun är det medicinska ledningsansvaret delegerat till skolläkaren. Där skolsköterska eller skolläkare anses ha åsidosatt patientsäkerheten ansvarar verksamhetschef på uppdrag av vårdgivaren för att det finns rutiner för utredning och eventuell anmälan till Inspektionen för Vård och Omsorg.

Samordnande skolsköterska

Samordnande skolsköterska arbetar på uppdrag av verksamhetschefen och stödjer denne i det systematiska kvalitetsarbetet. Samordnande skolsköterska arbetar även med processer, aktiviteter, rutiner och samverkansprojekt som utvecklar verksamhetens kvalitet. Samordnande skolsköterska deltar som sakkunnig i utvecklingsarbetet av det digitala journalsystemet ProReNata. Stödfunktioner inom

patientsäkerhetsarbetet utgörs av SLL Vårdhygien och Smittskydd. Samordnande skolsköterska samverkar även med andra samordnande skolsköterskor i länet samt ansvarar för introduktion av nyanställda skolsköterskor och utser mentorer för dessa.

Syftet med en samordnande skolsköterska är att säkerställa att EMI håller god kvalitet, kvalitetssäkra vaccinationsprocessen, ansvara över medicintekniska produkter, säkra vårdkedjan/remisshantering mellan vårdgivare, ansvara för att kvalitetssäkra dokumentation och journalföring samt att identifiera brister och avvikelser. Den samordnade skolsköterskan, tillsammans med skolläkaren, tillser att kvalitetsdokumentet i metodboken efterföljs och att metodboken uppdateras. Dokumentation och journalföring kvalitetssäkras och brister och avvikelser identifieras och åtgärdas.

Skolans ansvar

Rektor ansvarar för skolenhetens verksamhet inklusive elevhälsan utifrån skollagen. Rektor ansvarar för att samordna elevhälsans insatser på skolan. Det ska finnas tillgång till skolpsykolog och skolkurator i elevhälsan. Denna tillgång ser olika ut inom kommunen. Rektor har ett särskilt ansvar för elever som är i behov av särskilt stöd. För att kravet på god och säker vård samt patientsäkerhet skall kunna uppfyllas i elevhälsoarbetet ska rektor verka för att det finns ändamålsenliga lokaler enligt HSL.

Skolläkare och skolsköterska

Skolläkare och skolsköterskor arbetar under eget yrkesansvar, enligt 6 kap. 2§ patientsäkerhetslagen och skall vara väl förtrogna med innehållet i Danderyds kommuns metodhandbok för EMI. Riktlinjer för skolhälsovårdens basprogram, journaldokumentation, vaccinationer och andra åtgärder finns i metodboken. Skolsköterska och skolläkare har, som all hälso- och sjukvårdspersonal, anmälningsplikt vid misstanke om barn som far illa, enligt SoL 2001:453, 14 kap.

Skolläkare ska ha specialistkompetens i barn- och ungdomsmedicin, allmänmedicin, barn- och ungdomspsykiatri eller tilläggsspecialitet inom skolhälsovård.

Skolsköterska ska ha specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska, specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar eller specialistsjuksköterskeexamen från skolsköterskeprogrammet.

Patientsäkerhet och rutiner

SFS 2010:659, 3 kap 10 § p 1–2

För att säkerställa patientsäkerhet och öka patientsäkerheten används journalsystemet ProReNata som ständigt aktualiseras.

Samordnande skolsköterska har följt upp patientsäkerheten genom loggkontroll i journalsystemet.

De medicinska hjälpmedlen har kalibrerats enligt serviceplan.

Medicinska kylskåp finns för säkerställande av vaccins temperatur och förvaring.

Bevakningssystem används i journalsystemet för att inte missa något kring en elev.

Checklista när en journal tas emot och skickas iväg fylls i ProReNata för att säkerställa hälsokontroller och vaccinationsstatus.

Checklista fylls i vid avlämnande av journal så att en journal alltid är spårbar. Journalhandlingar lämnas aldrig ut utan vårdnadshavarnas skriftliga medgivande. Journalhandlingar scannas och makuleras enligt plan.

Vid läsårets slut sammanställs statistik och vad som eventuellt inte är gjort på varje skola.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Vid avvikelse skriver berörd skolsköterska en avvikelserapport och skickar till Samordnade skolsköterska. Sedan HT 2021 skrivs avvikelser direkt i ProReNata.

Avvikelsen bedöms och åtgärder vidtas. Avvikelsen lyfts på nästa möte med skolsköterskor och skolläkare för ett kollegialt lärande. Avvikelsen skickas därefter till verksamhetschefen och berörd huvudman.

Metodboken revideras och uppdateras regelbundet med ledning av samordnande skolsköterska och medicinskt ledningsansvarig skolläkare. Förändringar förankras muntligt på EMI-möte och skriftligt via delat dokument.

Medicinskt ledningsansvarig skolläkare kontrollerar årligen slumpmässigt utvalda elevers journaler i åk 1, åk 3, åk 5, åk 7 och i åk 9 för att se att hälsobesök är genomförda och granska hur dokumentationen skett.

Rutiner för att upprätthålla kvalitet och hög patientsäkerhet

Samordnande skolsköterska ger individuell introduktion och handledning av nyanställda skolsköterskor.

Skolläkare/samordnande skolsköterska deltar i meritvärdering och i anställningsintervju vid nyanställning av skolsköterskor och skolläkare.

Samordnande skolsköterska och skolläkare ansvarar för att identifiera ämnesområden aktuella för fortbildning.

Skolsköterskor och skolläkare förväntas delta i den yrkesspecifika fortbildning (kurser, möten, seminarier) som erbjuds av EMI samt delta i dess möten.

Systemansvariga för datajournalssystemet ger skolsköterskor och skolläkare kontinuerlig utbildning och uppföljning av IT-stödet för journalföring.

Ett system för digitalt samtycke för såväl vaccinationer som journalrekvisition används i kommunen.

Struktur för uppföljning/utvärdering

SOSFS: 2011:9 3 kap. 2 § samt SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1–2

Patientsäkerhetsarbete har bedrivits på organisationsnivå, gruppnivå och individnivå. Elevhälsans professioner deltar i skolornas elevhälsoteam där skolsköterska deltar med sin specifika kompetens.

Den medicinska journalen har formats med tanke på patientsäkerhet och lätthanterlighet. Samma journalssystem används också av övriga inom Danderyds kommuns elevhälsoteam, psykologer och logopedier.

Frågor rörande elevers skolfrånvaro, fysiska och psykiska hälsa och användning av alkohol, narkotika, tobak och spel om pengar (ANDTS) är prioriterade utvecklingsområden.

Kommunen har sökt och fått medel för suicidprevention. Utbildning erbjuds samtliga inom EMI.

De medicintekniska produkterna har kalibrerats enligt serviceplan.

På individnivå har skolsköterskorna arbetat i enlighet med basprogrammet för hälsobesök i förskoleklass, årskurs 2, 4, 6 och 8, samt på gymnasiet.

Elevuppföljningar och remittering till andra vårdinstanser har gjorts i enlighet med rutinerna i den lokala metodboken. Skolläkare och skolsköterskor deltar aktivt i patientsäkerhetsarbetet genom att följa basprogram, fastställda rutiner och metoder. Samverkan sker med Regionens hälso- och sjukvård, socialtjänst och andra organisationer och myndigheter som arbetar för elevernas bästa.

Uppföljning genom egenkontroll

SOSFS: 2011:9 5 kap. 2 § 7 kap. 2 § p2

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

För ökad patientsäkerhet har egenkontroll gjorts via journalgranskning av skolsköterskors dokumentation i ProReNata, läkemedelsskåp och via inkomna avvikelserapporter. Dokumentationen har jämförts med metodbokens rutin för basprogrammet. Journaler granskades i juni 2021 av skolläkaren. Resultatet visar att skolsköterskorna följer rutinerna för vilka parametrar som bör följas upp och dokumenterar detta. De läkemedelsskåp och innehåll som granskades i december 2021 visade sig uppfylla rutinerna.

Genomgång av avvikelser sker vid varje EMI-möte som en stående punkt.

På Danderyds gymnasium har arbetet på grund av sjukdom fördröjts. Det gäller såväl administrativa uppgifter (t.ex. journalhantering) som kontroll av elever. På gymnasieskolan är en tjänst vakant och en skolsköterska är sjukskriven. I dagsläget arbetar en vikarierande skolsköterska på 50%.

Ny skolsköterska har börjat på Vasaskolan i december 2021, efter tre månaders vakans. På Fribergaskolan har ny skolsköterska börjat i september 2021. Där är man nu i fas med arbetet efter vakans under läsåret 20/21, då inhyrda och timanställda skolsköterskor arbetat på skolan.

Insamling av hälsodeklarationer och samtycken inför vaccination mot Covid-19 av 12-15-åriga elever har tagit mycket tid i anspråk för skolsköterskorna på högstadiet. Även för de skolsköterskor som arbetar med årskurs 6, men då ej i samma utsträckning. Tid har tagits från det ordinarie arbetet med eleverna. För några av skolsköterskorna har även hanteringen av gurgeltester fått inskränka på det sedvanliga skolsköterskearbetet.

Skolsköterskor och skolläkare har deltagit i extra utbildningar och informationsmöten med anledning av Covid. För skolläkare har det inneburit extra arbetsuppgifter i form av kontakt med vårdnadshavare vid mer komplexa allergifrågeställningar, besvara frågor om Covid från skolsköterskor, vårdnadshavare, skolpersonal samt vara behjälplig när medicinsk information har förmedlats till vårdnadshavare och skola.

EMI-möten har till viss del skett digitalt

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §, 7 kap. 3 § p 3

EMI-möten för elevhälsans medicinska insats

Under vårterminen 2021 har följande representanter deltagit på EMI-möten:

- Kommunens anhörigkonsulent, Mikael Nylander
- Dietist från Danderyds Vårdcentral
- Barnläkare Alexandra Gkourogiani från Danderyds Barn- och ungdomsmedicinska mottagning
- Socialsekreterare, Lotta Blank

Under höstterminen 2021 har följande representanter deltagit på EMI-möten:

- Kommunens IT-arkivarie, Martin Olsson
- Ungdomsmottagningen
- Kommunens integrationshandläggare, Cecilia Granath och Sara Adersten
- Kommunens handläggare med ansvar för placering av nyanlända barn och elever, Ylva Hedberg
- Socialtjänsten, Marie Sjölin

Under mötena har verksamhetschefen för EMI deltagit med övergripande kommuninformation samt verksamhetsutvecklare som har varit behjälplig med IT-frågor.

Handledning och externa nätverksmöten

Skolläkaren har regelbundna nätverksmöten med lokal skolläkargrupp Sthlm norrort samt personlig handledning med specialist i skolhälsovård.

Skolsköterskor har kollegial handledning tillsammans var sjätte vecka. Samordnande skolsköterska besöker skolsköterskor som önskar handledning och råd.

Fortbildningar

Skolläkare har deltagit i följande fortbildningar:

- Utbildningsdag om vacciner, vaccinationer och smittskydd för EMI (Smittskydd Sthlm)
- Utredning och mottagande i grundsärskola och gymnasiesärskola (SPSM)
- Särskolan i fokus (JP utbildning)
- Barnhälsodagen 2021 (Karolinska institutet, Svenska skolläkarföreningen)
- Seminarium om psykisk hälsa hos unga (Svenska skolläkarföreningen)
- Digital föreläsning om ätstörningar (Stockholms centrum för ätstörningar)
- Digital utbildning om Covid/covidvaccination
- Sällsynta tillstånd (Utbildning om olika syndrom hos barn, sällsynta diagnoser Karolinska).

Samtliga skolsköterskor deltog i skolsköterskekongressens två digitala utbildningsdagar i maj 2021.

Under år 2021 erbjöds flera nätbaserade utbildningar för elevhälsans personal. Utbildningarna gavs av föreningarna Maskrosbarn och Suicide Zero, Maria Dufva, Sveriges Kommuner och Regioner (Sexualbrott mot barn) och Svenska Skolläkaresällskapet (Nationell kraftsamling för psykisk hälsa).

En skolsköterska har genomgått utbildning i ortopedi på Barnortopediskt Centrum (BOC).

Två skolsköterskor deltog på en 1,5 dags digital konferens om "Elevhälsa i utveckling".

Skolsköterskorna har även deltagit på Smittskydd Stockholms utbildningsdag om vacciner, vaccinationer och smittskydd för elevhälsans medicinska insats.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Elevhälsans medicinska insats strävar kontinuerligt efter samarbete med vårdnadshavare kring elevers hälsa. Utifrån ålder och mognad involveras eleven och samtycke till vård, undersökning och behandling sker muntligt eller skriftligt. Tolk används när behov finns. Flera av elevernas hälsoproblem är möjliga att åtgärda och påverka i skolan genom att skolsköterskan samarbetar med eleverna och deras föräldrar. I skolsköterskans uppdrag ingår att arbeta hälsofrämjande i form av livsstilsintervention om kost, motion, skärmtid, stress, sömnvanor, rökning, alkohol, droger med mera för att förhindra uppkomst av ohälsa som påverkar elevens möjligheter att uppnå kunskapskraven för grundskolan och gymnasieskolan.

I förskoleklass inbjuds vårdnadshavare att närvara och vara delaktiga vid hälsosamtalen med eleven. Inför hälsosamtalen i årskurs 4, 6 och 8 informeras vårdnadshavare i förväg om att hälsosamtal/hälsoundersökning kommer att genomföras och att de har möjlighet att ställa frågor gällande sitt barn kring tillväxt, utveckling och livsstil. Under hela skoltiden förs det en dialog mellan vårdnadshavare och skolsköterska då aktuella frågor kring sjukdom och hälsa rörande deras barn uppstår. Inga synpunkter har inkommit till samordnande skolsköterska gällande samverkan med elever eller vårdnadshavare.

Risکانالys och rutiner

Enligt 6 kap. 4 § Patientsäkerhetslagen (2010:659) är hälso- och sjukvårdspersonalen skyldig att rapportera risker för vårdskador och händelser som medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada. SOSF: 2011:9, 5 kap, 1 §

Avvikelser

Rutiner för att identifiera, analysera och bedöma riskerna i verksamheten

För att identifiera, analysera och bedöma riskerna i verksamheten ska all personal inom elevhälsan identifiera och rapportera till samordnade skolsköterska och verksamhetschef vid väsentliga förändringar i verksamheten som kan innebära risk för att EMI:s arbete inte skall kunna uppfyllas enligt riktlinjerna. Händelser som medfört vårdskada eller kunnat medföra vårdskada skall utan dröjsmål rapporteras som avvikelse till samordnande skolsköterska som i sin tur rapporterar till verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarig. (SOSFS 2005:28)

Skolläkare/skolsköterska ansvarar för att elev med vårdnadshavare informeras om händelsen, att de får beskriva sin upplevelse av händelsen samt uppmärksammas på möjligheten att själv kontakta patientnämnden. Skolläkare dokumenterar i skolhälsovårdsjournalen. Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som har påverkat det samt ge underlag för beslut om åtgärder som ska ha till ändamål att liknande händelser inte inträffar på nytt, eller att begränsa effekterna av sådana händelser om de inte helt går att förhindra. Samordnande skolsköterska sammanställer och återför resultatet från händelseanalysen till vårdgivaren samt redovisar årligen i patientsäkerhetsberättelsen.

Om vårdskadan är allvarlig ska vårdgivaren snarast anmäla den till inspektionen för vård och omsorg [IVO] enligt Lex Maria. Rutiner för anmälan enligt Lex Maria när avvikelsetredning visat på händelser som har eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada finns i metodboken. Skolläkare ansvarar för anmälningar enligt Lex Maria (SOSFS 2005:28) samt ansvarar för att elev med vårdnadshavare informeras om anmälan enligt Lex Maria. Informationen återges av skolläkare som också dokumenterar i skolhälsovårdsjournalen. Särskild blankett för anmälan av Lex Maria finns på Socialstyrelsens hemsida.

Avvikelse under året

Det har inte funnits anledning att formulera någon Lex Maria-anmälan under 2021. Verksamhetschef för EMI, skolläkare och samordnande skolsköterska har tagit del av 29 inkomna avvikelser. I varje enskilt fall har en utredning genomförts och återkoppling med åtgärd har dokumenterats.

Sammanfattning avvikelser 2021

Totalt 29 avvikelser har inkommit under år 2021 till samordnade skolsköterska.

16 (55%) av avvikelserna gäller Fribergaskolan, som varit utan en skolsköterska alt. haft inhyrd skolsköterska under stora delar av vårterminen 2021. Med inhyrd skolsköterska fungerade inte arbetet enligt gängse rutiner, vilket i sig också ledde till avvikelser. När detta kom till ledningens kännedom avslutades uppdraget.

13 av ovan nämnda avvikelser handlar om ryggkontroller (vissa med och vissa utan bevakning) som ej utförts på Fribergaskolan eftersom ingen skolsköterska funnits på plats. Elever med lindrig skolios ska följas upp varje halvår, och över en viss grad av skolios ska eleven erbjudas skolläkarbesök för ställningstagande till remiss till barnortoped. I två av fallen skulle elevernas ryggar ha kontrollerats av skolläkare.

En återkommande avvikelse, i fyra av fallen ovan, är när skolsköterska glömt att sätta upp en elev på bevakning i ProReNata alternativt satt upp bevakning på sig själv, utan möjlighet att kunna följa upp dessa i och med tidsbegränsad anställning etc. Detta har lett till en ny rutin som innebär att ProReNata-administratör och samordnande skolsköterska ser över bevakningarna när en skolsköterska inte är i tjänst eller är sjukskriven och tillser att bevakningarna förs över till den skolsköterska som är på den aktuella skolan.

Fem avvikelser handlar om avsaknad av journaler eller att journal som erhållits varit bristfällig, vilket i sin tur kan leda till avsaknad av nödvändiga medicinska uppföljningar eller att elever ej får vaccin som de ska. Fyra av dessa är journaler kom utifrån, från annan skola.

Tre avvikelser handlar om slarv/mänskliga faktorn som att t.ex. glömma att journalföra given vaccination, att administrera vaccin som ej fanns ordinerat eller att inte ha skannat in fullständiga journalhandlingar.

Fyra avvikelser handlar om nyanlända som fått börja skolan innan medicinsk bedömning av skolsköterska, vilket görs för att säkerställa att eleven inte bär på smittsam sjukdom vid skolstarten. En rutin som tidigare fungerat bra och åter igen fungerar bra.

En avvikelse rapporterades efter att man vid temperaturkontroll av medicinkylskåp efter sommarlovet haft en temperatur på 22 grader vilket ledde till att 16 doser MMR VaxPro fick kasseras (värde 992 kr).

Ingen av dessa avvikelser ovan har lett till någon allvarlig medicinsk konsekvens. Man kan dock tydligt se att de skolor som saknat fullgod bemanning har de flesta avvikelserna av sådan karaktär att det skulle kunna leda till medicinska konsekvenser för den drabbade eleven.

Alla avvikelser lyfts på EMI-möten och medicinskt ledningsansvarig och verksamhetschef informeras av samordnande skolsköterska. Sedan HT 2021 sker avvikelserapporteringen direkt i ProReNata där en sammanfattning skickas varje månad till bildningsförvaltningens verksamhetsutvecklare för IT.

Resultat och genomförda åtgärder för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1–3

- För ökad patientsäkerhet har egenkontroll gjorts via journalgranskning av skolsköterskors dokumentation i ProReNata samt av utrustning och via inkomna avvikelserapporter.
- Skolsköterskorna har deltagit på föreläsningar om suicidprevention och smittskydd.
- EMI möten har ägt rum varje månad med olika teman för kvalitetssäkring av verksamheten.
- Metodboken för EMI har uppdaterats.
- Kollegial handledning - skolsköterskorna träffas ett par gånger per termin
- Avvikelsehanteringen sker nu digitalt via journalsystemet för en bättre överblick och för att lättare kunna ta fram statistik/rapporter kring detta.
- ProReNata-administratör och samordnande skolsköterska ser över bevakningar som är uppsatta på skolsköterska som ej längre är i tjänst alternativt är sjukskriven.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Enligt gällande lag ska patientjournal föras vid vård av patienter (3 kap. 1 § patientdatalagen). Regler om journalföring uppfylls väl i journalhanteringssystemet ProReNata som används i Danderyd sedan augusti 2019. Samordnande skolsköterska och ytterligare en skolsköterska är administratörer och ansvarar för att utbilda övriga skolsköterskor och se till att systemet är anpassat efter vår verksamhet. Även elevhälsoteamen inom kommunen samt psykologer och logopedier använder ProReNata vilket ger en sammanhållen information kring eleven.

Övergripande mål och strategier för kommande år

Följande aktivitetsplan för 2022 avseende insatser har tagits fram med syfte att bidra till en ökad patientsäkerhet:

- Fortlöpande utvecklings- och förbättringsarbete av datajournalsystemet ProReNata.
- Utveckla rapporter ytterligare inom ProReNata som möjliggör framtagande av statistik.
- Komma fram till vilken statistik som kommunen vill ha och om vi ska vara med i elevhälsportalens sammanställning av statistik.
- E-arkiv.

- Kontinuerlig kompetensförstärkning i skolsköterskegruppen via kollegial handledning samt yrkesträffar gällande alla delar av det systematiskt kvalitetsarbete och patientsäkerhet: dokumentationshantering, journalföring, avvikelser, sekretess, arkivering med mera.
- Tillse att metodboken ständigt uppdateras och hålls aktuell samt att rutiner där i finns lättillgängliga för EMI.

Bilaga 1

Aktuella lagrum

SFS 1949:381 Föräldrabalken

SFS 2001:453 Socialtjänstlagen 14 kap 1§

SFS 2008:355 Patientdatalagen

SFS 2009:400 Offentlighets- och sekretesslagen

SFS 2010:659 Patientsäkerhetslagen

SFS 2010:800 Skollagen

SFS 2012:453 Lagen om register över nationella vaccinationsprogram

SFS 2014:821 Patientlagen

SFS 2017:30 Hälso- och sjukvårdslagen

SFS 2018:1197 Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter 2018:1197

SOSFS 2000:1 Läkemedelshantering i hälso-och sjukvården

SOSFS 2004:11 Ansvar för remisser för patienter inom hälso-och sjukvården, tandvården mm

SOSFS 2005:28 Anmälningsskyldighet enligt Lex Maria

SOSFS 2006:22 Vaccination av barn

SOSFS 2008:14 Föreskrifter om informationshantering och journalföring i hälso-och sjukvården

SOSFS 2009:6 Bedömning av om en hälso-och sjukvårdsåtgärd kan bedömas som egenvård

SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

SOSFS 2011:11 Hälsoundersökning av asylsökande

SOSFS 2015:12 Utredning av vårdskador